מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבחין בין בעיה סביבתית מקומית לבעיה חוצת גבולות
- להכיר דרכי התמודדות גלובליות עם בעיות סביבה
- לנתח תלות הדדית בין מדינות בנושא הסביבה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנה - שאלות אמריקאיות

1. ב – בעיה שלא עוצרת בגבול מדינה ומשפיעה על מקומות רבים
2. ג – התחממות גלובלית
3. א – לשתף פעולה בין מדינות בנושא האקלים
4. ב – כי הבעיה משפיעה ונגרמת גם ממדינות אחרות
5. ב – אנרגיה ירוקה ובנייה אקולוגית

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – יש גם בעיות מקומיות כמו בנייה על שטח פתוח או זיהום נחל
2. נכון – כך כתוב בטקסט כדוגמה לבעיה חוצת גבולות
3. נכון – אף מדינה לא יכולה להתחמק מהאחריות או לפתור לבד
4. לא נכון – צריכה מודעת ומיחזור הן חלק מזרם עולמי של שינוי
5. לא נכון – זו בעיה חוצת גבולות שמשפיעה על כל כדור הארץ

חלק ג׳ – השלמת משפטים

1. מקומיות
2. חוצות גבולות
3. פריז
4. ירוקה
5. אזרחים

חלק ד׳ – התאמה בין מושגים לדוגמאות

- 1 – ד (התחממות גלובלית)
- 2 – א (זיהום נחל אחד)
- 3 – ה (הסכם פריז)
- 4 – ב (אנרגיית שמש ורוח)
- 5 – ג (מיחזור וצריכה מודעת)

חלק ה׳ – חשיבה ויישום

1. למשל: התחממות גלובלית - נגרמת מפליטות של מדינות רבות ומשפיעה על כולן; זיהום אוקיינוסים - מים משותפים למדינות רבות ולכן הזיהום עובר ביניהן
2. למשל: בנייה על שטח פתוח בעיר - משפיעה רק על התושבים הקרובים ולא עוברת למדינות אחרות

חלק ו׳ – כתיבה - עיתונאים צעירים

1. יש לבדוק שהכותרת מושכת ורלוונטית, שמשפטי הפתיחה מסבירים את הבעיה בקצרה, ושלושת הגורמים מגוונים ומתאימים (למשל דייגים, חופי רחצה, מדינות שכנות)
2. יש לבדוק שהתלמיד בחר עמדה אחת והסביר אותה תוך התייחסות גם לתושבים וגם לעובדים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנת ההבדל בין בעיה מקומית לחוצת גבולות
- הבנת מושג התלות ההדדית
- יכולת לקשר בין פעולה אישית לשינוי גלובלי

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה מהחדשות על זיהום או התחממות גלובלית כדי לחבר לטקסט
- מומלץ לקיים את תרגיל העמדות בדילמה כדיון כיתתי קצר לפני הכתיבה
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הסעיפים המסומנים ולהתמקד בהבנה הבסיסית

דף תרגול: בעיות סביבתיות בעידן הגלובלי

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כשהעולם מחובר, גם בעיות סביבה גדלות. יש בעיות קטנות במקום אחד, ויש בעיות שעוברות בין מדינות. בדף הזה נלמד על זה.

מילון קטן:

בעיה חוצת גבולות	בעיה שלא נעצרת בגבול של מדינה ומשפיעה על מקומות רבים
בעיה סביבתית מקומית	בעיה שקיימת במקום מסוים, כמו בנייה או זיהום נחל
התחממות גלובלית	עלייה בטמפרטורת כדור הארץ בגלל פליטות גזים
אנרגיה ירוקה	אנרגיה שנוצרת בדרך ידידותית לסביבה, כמו שמש ורוח
הסכם בין-לאומי	הסכם בין מדינות רבות לפעול יחד בנושא מסוים
תלות הדדית	מצב שבו מדינות תלויות אחת בשנייה ומשפיעות זו על זו
יעדי קיימות	מטרות עולמיות לשמירה על הסביבה ואיכות החיים
צריכה מודעת	בחירה במוצרים ובהתנהגות ששומרים על הסביבה

1 חלק א׳ – הבנה – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בעיה חוצת גבולות היא בעיה ש...

א) בעיה שקיימת רק בגבול בין שתי מדינות ב) בעיה שלא עוצרת בגבול מדינה ומשפיעה על מקומות רבים

ג) בעיה שקשורה רק לחיילים ד) בעיה שפותרים רק בבית ספר

2. בחרו דוגמה לבעיה חוצת גבולות

א) פקק תנועה ברחוב מסוים ב) בנייה על שטח פתוח בעיר ג) התחממות גלובלית

ד) זיהום נחל מקומי אחד

3. למה נועד הסכם פריז?

א) לשתף פעולה בין מדינות בנושא האקלים ב) לקבוע גבולות בין מדינות

ג) לפתור בעיות תחבורה עירונית ד) להגביל מסחר בין מדינות

4. למה צריך שיתוף פעולה בין מדינות?

א) כי אין לה כסף ב) כי הבעיה משפיעה ונגרמת גם ממדינות אחרות ג) כי זה אסור בחוק בין-לאומי

ד) כי אין לה ממשלה

5. איזו טכנולוגיה עוזרת לסביבה?

א) רכבים ישנים ב) אנרגיה ירוקה ובנייה אקולוגית ג) מפעלי פחם חדשים ד) כריית פחם מוגברת

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל בעיה סביבתית היא חוצת גבולות.	☐	☐
2	זיהום אוויר יכול לנסוע עם הרוח בין מדינות.	☐	☐
3	בעיות סביבתיות הן דוגמה לתלות הדדית בין מדינות.	☐	☐
4	אזרחים צעירים בישראל לא יכולים להשפיע על בעיות סביבה עולמיות.	☐	☐
5	החור באוזון הוא דוגמה לבעיה מקומית בלבד.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. פקקים, בנייה על שטחים פתוחים וזיהום נחלים הן דוגמאות לבעיות סביבתיות _____

2. זיהום אוויר, התחממות גלובלית וזיהום אוקיינוסים הן דוגמאות לבעיות _____

3. הסכם _____ הוא דוגמה להסכם אקלים בין-לאומי

4. אנרגיה _____ היא פתרון טכנולוגי לבעיות סביבה

5. מיחזור וצריכה מודעת הן דוגמאות לפעולות של _____ צעירים המשפיעות על הסביבה

4 חלק ד' – התאמה בין מושגים לדוגמאות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בעיה חוצת גבולות	___	**א.** זיהום נחל אחד
2. בעיה מקומית	___	**ב.** אנרגיית שמש ורוח
3. הסכם בין-לאומי	___	**ג.** מיחזור וצריכה מודעת
4. טכנולוגיה ירוקה	___	**ד.** התחממות גלובלית
5. פעולת אזרחים	___	**ה.** הסכם פריז

5 חלק ה' – חשיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. רשמו שתי בעיות סביבתיות חוצות גבולות ולכל אחת כתבו משפט - למה מדינה אחת לא יכולה לפתור אותה לבד?

2. כתבו דוגמה אחת לבעיה סביבתית מקומית וכתבו למה היא לא חוצה גבולות.

6 חלק ו' – כתיבה - עיתונאים צעירים

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו בעיה סביבתית אחת (זיהום ים, התחממות גלובלית, או פסולת אלקטרונית). כתבו כותרת לכתבה, שני משפטי פתיחה, ושלושה גורמים מרחביים שהבעיה משפיעה עליהם.

2. קראו את הדילמה על המפעל המזהם בעיירה. כתבו עמדה קצרה - האם לסגור את המפעל, להשאיר אותו, או לאמץ את הפשרה עם מסננים ירוקים? נמקו.

כרטיס יציאה

מהי בעיה חוצת גבולות? תנו דוגמה

למה אף מדינה לא יכולה לפתור לבד בעיה סביבתית חוצת גבולות?

כתבו פעולה אחת שאתם יכולים לעשות למען הסביבה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀